

Rapportage Transparantieregister Zorg 2019

juli 2020

De CGR heeft in 2020 wederom de jaarlijkse steekproef uitgevoerd van gemelde financiële relaties in het Transparantieregister Zorg. Hiervoor heeft de CGR, zoals gebruikelijk, 10 financiële relaties geselecteerd die in het register zijn gerapporteerd over het jaar 2019. Er is ten minste één relatie geselecteerd voor elk type meldingsplichtige relatie in het Transparantieregister Zorg: relaties met beroepsbeoefenaren, relaties met instellingen en wetenschappelijke verenigingen en relaties met patiëntenorganisaties. De CGR concludeert dat de relaties hoofdzakelijk in overeenstemming zijn met de Gedragscode. In specifieke gevallen adviseert de CGR geneesmiddelenbedrijven om de doelstelling van de financiële relatie en de vergoeding die daar tegenover staat, in de onderliggende overeenkomst beter te onderbouwen.

Introductie

Per relatietype heeft de CGR verschillende selectiecriteria gehanteerd op basis waarvan de steekproef heeft plaatsgevonden:

- 3 relaties m.b.t. een dienstverlening verricht door een beroepsbeoefenaar met een bedrag boven € 5.000;
- 2 relaties m.b.t. dienstverlening verleend door een zorgorganisatie met een bedrag boven € 25.000;
- 1 sponsorrelatie m.b.t. een project uitgevoerd door een academisch ziekenhuis met een bedrag boven € 100.000;
- 1 sponsorrelatie m.b.t. een project uitgevoerd door samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren, met een bedrag boven € 100.000;
- 2 sponsorrelaties m.b.t. een project uitgevoerd door een patiëntenorganisatie met een bedrag boven € 5.000;
- 1 sponsorrelatie m.b.t. een samenkomst georganiseerd door een samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren boven € 50.000.

Na het toepassen van de selectiecriteria per relatietype, heeft de selectie van relaties ad random plaatsgevonden. De CGR heeft aan de hand van deze selectie de betrokken bedrijven benaderd om de onderliggende overeenkomsten en stukken op te vragen en eventueel een nadere toelichting te geven. Op grond van de Gedragscode Geneesmiddelenreclame (hierna: Gedragscode) kan de CGR deze stukken opvragen. Hieraan hebben alle betrokken bedrijven volledig meegewerkt, ook in die gevallen waarin het bedrijf geen lid is van één van de bij de CGR aangesloten koepels.

Om de privacy van natuurlijke en rechtspersonen te waarborgen, hanteert de CGR als uitgangspunt dat de exacte gegevens van de betrokken relaties vertrouwelijk worden behandeld. Er worden daarom geen persoonsgegevens van natuurlijke personen of commercieel gevoelige informatie gepubliceerd. Dit betekent onder meer dat bedragen waarmee de relaties gemoeid zijn in een bandbreedte zijn weergegeven, dat de betrokken namen zijn weggelaten en dat medisch specifieke informatie is veralgemeniseerd.

Dienstverlening door beroepsbeoefenaren

In het geval van het type relatie 'dienstverlening door beroepsbeoefenaren', verrichten beroepsbeoefenaren diensten in opdracht van geneesmiddelenbedrijven. Om de legitimiteit van de dienstverlening te waarborgen, zijn op basis Gedragscode de volgende voorwaarden op dit soort relaties van toepassing:

[>> lees verder](#)

- De dienst is van belang voor de uitoefening van de geneeskunst, de farmacie, de tandheelkunst, de verpleegkunst of de verloskunst;
- De vergoeding voor de dienstverlening staat in redelijke verhouding tot de te verrichten diensten. De CGR heeft in samenspraak met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) redelijke maximum uurtarieven vastgesteld voor de verschillende categorieën beroepsbeoefenaren (waaronder € 200 voor een hoogleraar/professor en € 140 voor een medisch specialist);
- De gevraagde dienstverlening is vooraf vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst waarin de diensten en de hoedanigheid van de dienstverlener helder zijn omschreven, het honorarium en eventuele onkostenvergoeding zijn gedefinieerd en is bepaald hoeveel uur waar en wanneer worden verricht;
- In de overeenkomst wordt bepaald hoe de openbaarmaking plaatsvindt in het Transparantieregister Zorg.

In het Transparantieregister Zorg wordt de vergoeding voor dienstverlening onderscheiden in:

- Dienstverlening honorarium
Het honorarium voor individuele advieswerkzaamheden, bijvoorbeeld het in opdracht schrijven van een artikel of het geven van een wetenschappelijke verhandeling of presentatie, deelname aan een adviesraad (een samenkomst van beroepsbeoefenaren waarin deze de betrokken onderneming van advies voorzien) of andere vormen van dienstverlening, zoals het meewerken aan marktonderzoek.
- Dienstverlening onkosten
De onkosten die in het kader van een dienstverlening daadwerkelijk zijn gemaakt door de dienstverlener, zoals reiskosten of dinerkosten.

Hieronder zijn de geselecteerde dienstverleningsrelaties beschreven en beoordeeld.

1. Hoogleraar neemt deel aan een internationaal congres, geeft meerdere lezingen en participeert in deskundigenbijeenkomsten in opdracht van een geneesmiddelenbedrijf

In het Transparantieregister Zorg is een relatie vermeld op naam van een hoogleraar met als kenmerk 'dienstverlening honorarium' voor een bedrag van [€5.000 - €10.000]. De overgelegde stukken laten zien dat het gaat om een overeenkomst tussen een geneesmiddelenbedrijf uit een niet-EU land en een hoogleraar. De Nederlandse vestiging van het bedrijf heeft zorggedragen voor de vermelding in het Transparantieregister Zorg. De overeenkomst heeft betrekking op het voorbereiden en geven van lezingen gedurende drie dagen op een internationaal congres. Ook woont de hoogleraar andere deskundigenbijeenkomsten bij en participeert hij in discussies. De lezingen van de hoogleraar gaan over verschillende mogelijkheden voor behandelingen van bepaalde aandoeningen. Het betaalde bedrag is een eenmalige vergoeding voor alle voorgenoemde geleverde diensten door de hoogleraar. De CGR ziet in het Transparantieregister Zorg dat het geneesmiddelenbedrijf ook onkosten heeft gerapporteerd, alsmede andere dienstverleningsovereenkomsten met de hoogleraar is aangegaan. De betrokken hoogleraar heeft in 2019 ook financiële relaties met andere geneesmiddelenbedrijven.

Beoordeling CGR: De dienstverlening is vooraf vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst. De overeenkomst specificeert de bijdragen die de hoogleraar zal leveren en rekt daarvoor bepaalde voorbereidingstijd. Daarnaast stelt de overeenkomst dat de hoogleraar deelneemt aan andere discussies tijdens de internationale bijeenkomst en zich daarin actief opstelt. De overeenkomst specificeert de tijd die de hoogleraar per onderdeel op locatie spendeert maar is niet volledig wat betreft vergoede reis- en voorbereidingstijd. Naar aanleiding van vervolgvragen door de CGR, heeft het geneesmiddelenbedrijf de gemaakte uren door de hoogleraar helder en inzichtelijk gemaakt waarvoor een vergoeding is gegeven. De overeenkomst stelt vast dat de relatie vermeld zal worden in het Transparantieregister Zorg. De andere overgelegde stukken laten zien dat de dienst een duidelijk wetenschappelijk karakter hebben en zullen bijdragen aan de geneeskunst. De hoogleraar is op basis van de overeenkomst op geen enkele manier gebonden aan het afnemen of voorschrijven van geneesmiddelen geleverd door het geneesmiddelenbedrijf in kwestie.

Verbeterpunten vanuit de CGR: Uit de overeenkomst kan worden opgemaakt dat de hoogleraar (inclusief reistijd) 5 volle dagen is geoccupeerd voor de gevraagde diensten. Voor de 5 volle dagen is de beloning redelijk. Echter, als voor de vergoeding alleen wordt uitgegaan van de gespecificeerde uren, is het uurtarief dat daaruit volgt onredelijk

>> lees verder

hoog. De Gedragscode verlangt dat de vergoede uren en uurtarieven worden gespecificeerd om de redelijkheid van de beloning te kunnen vaststellen. Het geneesmiddelenbedrijf is hierop aangesproken. Na verdere onderbouwing door het geneesmiddelenbedrijf is inzichtelijk geworden dat de vergoeding ook ziet reis- en voorbereidingstijd. Op basis hiervan vindt de CGR de vergoeding redelijk. De CGR adviseert het geneesmiddelenbedrijf om in het vervolg de precieze onderbouwing van de vergoede uren in de overeenkomst op te nemen. Het geneesmiddelenbedrijf kan zich hier goed in vinden.

2. Geneesmiddelenbedrijf vergoedt hoogleraar voor het geven van presentaties en advies

In het Transparantieregister Zorg is een financiële relatie uit 2019 gemeld op naam van een hoogleraar met het kenmerk 'dienstverlening honorarium' voor een totale vergoeding van [€ 5.000 - € 10.000]. De onderliggende documenten laten zien dat het gaat om meerjarige samenwerking. In 2019 heeft een geneesmiddelenbedrijf een hoogleraar vergoed voor het tweemaal geven van advies en tweemaal het bijwonen en/of presteren tijdens een wetenschappelijke bijeenkomst. De overeenkomst ziet op de deelname door de begunstigde aan de bijeenkomst in de hoedanigheid van expert, waarbij in de bijlage van de overeenkomst de voorwaarden voor het te geven advies uiteen zijn gezet. Op basis van deze overeenkomst is de EFPIA Disclosure Code van toepassing en dient deze openbaar te worden gemaakt. De overeenkomst dient openbaar te worden gemaakt en de hoogleraar is verplicht om transparant te zijn met betrekking tot deze samenwerking.

Beoordeling CGR: Op basis van de richtlijnen van de CGR, lijkt de vergoeding in redelijke verhouding te staan tot de verrichte activiteiten. In overeenstemming met de Gedragscode, is de gemelde relatie vastgelegd in één overkoepelende, doorlopende overeenkomst tussen het geneesmiddelenbedrijf en de hoogleraar. Hier vloeien meerdere door de hoogleraar verleende diensten uit voort. De opdrachten worden door de hoogleraar gefactureerd. Uit de overkoepelende overeenkomst volgt echter niet specifiek de overeengekomen basis voor het te geven advies en wordt niet volledig duidelijk waarom de geleverde diensten van belang zijn voor de uitoefening van de geneeskunst, of wat de bijeenkomsten precies inhouden. Ook wordt voor het te geven advies niet volledig inzichtelijk waar de vergoeding op is gebaseerd. Hierdoor is de overeenkomst niet volledig in lijn met de Gedragscode. De CGR heeft daarom navraag gedaan naar de inhoud van het advies en de bijeenkomsten. Naar aanleiding van nadere toelichting door het geneesmiddelenbedrijf, is een duidelijker beeld geschetst van de geleverde diensten en de opbouw van de vergoeding voor het advies. Op basis hiervan concludeert de CGR dat de vergoeding maximaal is, maar niet onredelijk in verhouding tot de geleverde diensten.

Verbeterpunten vanuit de CGR: De CGR adviseert het geneesmiddelenbedrijf om in het vervolg duidelijker te zijn wat betreft de verleende diensten zodat er een helder beeld geschetst wordt van de wetenschappelijke inhoud en de toegevoegde waarde van de samenwerking aan de geneeskunst. Verder dient te worden vastgelegd hoe de vergoeding qua tijdsbesteding en uurtarief is opgebouwd. Deze specificaties dienen te worden opgenomen in de overeenkomst.

3. Een hoogleraar verleent via zijn zorginstelling diensten in de vorm van advies en presentaties tijdens internationale congressen ten behoeve van een geneesmiddelenbedrijf

In het Transparantieregister Zorg is een financiële relatie uit 2019 gemeld op naam van een hoogleraar onder het kenmerk 'dienstverlening honorarium' voor een bedrag van [€5.000 - €10.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt dat het gaat om een breder samenwerkingsverband tussen een buitenlandse vestiging van het geneesmiddelenbedrijf en een zorginstelling, waarbij de onderhavige relatie een onderdeel vormt van deze bredere samenwerking. De financiële relatie is door de Nederlandse vestiging van het geneesmiddelenbedrijf gemeld. De zorginstelling stelt de hoogleraar ter beschikking voor het verrichten van diensten. De hoogleraar zal optreden als adviseur en spreker voor meerdere presentaties op internationale congressen en workshops binnen een periode van vijf dagen. De vergoeding wordt voldaan aan de zorginstelling.

Beoordeling CGR: De vergoeding van de verrichte werkzaamheden staat in redelijke verhouding tot de verrichte activiteiten en zijn in lijn met de richtlijnen van de Gedragscode. Het doel van de samenwerking en de toegevoegde

>> lees verder

waarde daarvan voor de geneeskunst zijn duidelijk uiteengezet in de overkoepelende overeenkomst en meer specifiek in het addendum waarin de diensten van de hoogleraar zijn gespecificeerd. De gemelde relatie is, in lijn met de Gedragscode, individueel gemeld van andere overeenkomsten in het kader van de bredere samenwerking. De overkoepelende overeenkomst stelt expliciet de toepassing vast van de Gedragscode op de overeenkomst van deze financiële relatie en daarbij de verplichting om zo nodig de samenwerking openbaar te maken in het relevante register (i.e. het Transparantieregister Zorg). Daarbij zijn de zorginstelling noch de hoogleraar gebonden aan het geneesmiddelenbedrijf wat betreft afname, voorschrijven of adviseren van geneesmiddelen van dit bedrijf.

Dienstverlening door zorginstelling

Ook zorginstellingen kunnen diensten verlenen die niet één-op-één kunnen worden toegerekend aan beroepsbeoefenaren die aan de zorginstelling zijn verbonden of daar werkzaam zijn. De dienstverlening kan bestaan uit diensten van beroepsbeoefenaren of niet-beroepsbeoefenaren die bij de zorginstelling werkzaam zijn, of uit andere soorten diensten, zoals het verstrekken van gezondheidszorginformatie (data die niet zijn te herleiden naar individuele patiënten). De Gedragscode stelt verder dezelfde eisen aan dienstverleningsovereenkomsten die met de zorginstelling worden afgesloten als die met een individuele beroepsbeoefenaar zijn overeengekomen en deze dienen ook te worden gerapporteerd aan het Transparantieregister Zorg.

4. Een zorginstelling ontvangt een vergoeding van een geneesmiddelenbedrijf voor het aanleveren van medische data in relatie tot bepaalde geneesmiddelen

In het Transparantieregister Zorg is een relatie vermeld op naam van een zorginstelling met als kenmerk 'dienstverlening honorarium' voor een bedrag van [€25.000 - €50.000]. De onderliggende stukken laten zien dat het een 'fee voor data' overeenkomst betreft, waarbij het geneesmiddelenbedrijf de zorginstelling betaalt voor het leveren van data. Het gaat daarbij om data over uitleveringen van startverpakkingen en maandverpakkingen van één van de producten die het geneesmiddelenbedrijf verkoopt. Het betreft gegevens met betrekking tot het gebruik van geneesmiddelen. De dienst vormt een onderdeel van een overeenkomst betreffende de afname van de producten van het geneesmiddelenbedrijf door de zorginstelling. De overeenkomst stelt vast dat de informatie nooit te herleiden is tot patiëntniveau.

Beoordeling CGR: De CGR acht de omschrijving van de gevraagde diensten en uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst in overeenstemming met de Gedragscode. De CGR acht de omschrijving van "fee voor data" en de vergoeding die daar tegenover staat voldoende helder omschreven. Er is bovendien geen reden om aan te nemen dat de vergoeding hoger is dan hetgeen redelijk wordt geacht voor de te besteden tijd door de zorginstelling. De overeenkomst bevat de verplichting om de financiële relatie te melden aan het Transparantieregister Zorg indien de relatie aan de vereisten voldoet.

5. Een zorgorganisatie ontvangt een vergoeding van een geneesmiddelenbedrijf voor het onderhouden van een register

In het Transparantieregister Zorg is een relatie vermeld op naam van een zorgorganisatie met als kenmerk 'dienstverlening honorarium' voor een bedrag van [€ 100.000 - € 150.000]. De onderliggende overeenkomst laat zien dat het geneesmiddelenbedrijf samen met een aantal andere bedrijven een zorgorganisatie financiert die gezondheidsinformatie van patiënten verwerkt. Het geneesmiddelenbedrijf is hiermee de cliënt van de zorgorganisatie. De vergoeding wordt gegeven ter ondersteuning van het behoud en uitvoering van een register waarin de resultaten van de behandeling van patiënten met een bepaalde aandoening worden verzameld. Dit register heeft tot doel om de effectiviteit van bepaalde behandelingen te monitoren. In ruil voor financiering verkrijgt het geneesmiddelenbedrijf, samen met de partijen die mede-financieren, toegang tot de geaggregeerde data van dit register. De data die de zorgorganisatie levert kan het bedrijf helpen bij het verkrijgen van informatie over werking van medicijnen die het bedrijf verkoopt.

Beoordeling CGR: De CGR heeft de overeenkomst beoordeeld en vastgesteld dat deze in overeenstemming is met de Gedragscode. De overeenkomst maakt duidelijk dat de samenwerking geen effect dient te hebben op de

>> lees verder

onafhankelijk en niet tot gevolg heeft dat de zorgorganisatie is gebonden om producten van het geneesmiddelenbedrijf af te nemen. Ook moet de samenwerking in lijn zijn met de CGR en wordt deze, indien van toepassing, jaarlijks gemeld aan het Transparantieregister Zorg. Er is geen reden om aan te nemen dat de vergoeding hoger is dan hetgeen redelijk wordt geacht voor de verleende dienst door de zorgorganisatie.

Sponsoring van zorginstellingen en samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren

Geneesmiddelenbedrijven dragen bij aan zorgprojecten van zorginstellingen (zoals ziekenhuizen) en samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren. Volgens de Gedragscode is sponsoring van zorgprojecten toegestaan, mits deze:

- betrekking heeft op innovatieve en/of kwaliteitsverbeterende activiteiten;
- de directe of indirecte verbetering van zorg aan patiënten of de bevordering van de medische wetenschap tot doel;
- wordt verstrekt aan zorginstellingen of samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren;
- op geen enkele wijze verplicht tot het voorschrijven, ter hand stellen of gebruik van geneesmiddelen van het geneesmiddelenbedrijf;
- qua aard en inhoud niet verder gaat dan nodig is om het beoogde doel te realiseren en er geen reguliere (zorg)kosten worden vergoed;
- op integere, eerlijke en transparante wijze plaatsvindt, waarbij de aard, het doel en de omvang vooraf schriftelijk in een overeenkomst zijn vastgelegd;
- geen prestatieplicht voor de ontvanger omvat, met uitzondering van naamsvermelding van de vergunninghouder;
- niet leidt tot aantasting van de onafhankelijkheid, betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de betrokken partijen en van de sector.

Hieronder zijn de geselecteerde sponsorrelaties met zorginstellingen en samenwerkingsverbanden van beroepsbeoefenaren beschreven en beoordeeld.

6. Academisch ziekenhuis ontvangt sponsoring van een geneesmiddelenbedrijf voor een register om het succes van behandelingen te meten

In het Transparantieregister Zorg is een relatie uit 2019 opgenomen op naam van een academisch ziekenhuis met als kenmerk 'sponsoring project' voor een bedrag van [€ 200.000 - € 300.000] per jaar. Uit de onderliggende documenten blijkt dat de sponsor, het geneesmiddelenbedrijf, een jaarlijkse bijdrage levert aan een het bijhouden van een register over een periode van drie jaar. Door financiering wenst het geneesmiddelenbedrijf de doorgang van het register te garanderen. In het register wordt bijgehouden wat de effecten zijn van bepaalde behandelingen. Als tegenprestatie verkrijgt de sponsor niet-exclusieve toegang tot alle geaggregeerde, gepubliceerde, en door de sponsor opgevraagde informatie, alsmede de wetenschappelijke bevindingen van begunstigde in het kader van dit onderzoek. Eén van de gestelde doelen van het onderzoek is om de resultaten te delen met relevante partijen, waaronder geneesmiddelenbedrijven, zodat op basis van de verkregen informatie de wetenschap zich verder kan ontwikkelen. Alle data blijft in eigendom van het academisch ziekenhuis. Daarnaast zal begunstigde kenbaar maken dat het geneesmiddelenbedrijf één van de sponsoren van het onderzoek is. Het project loopt over meerdere jaren en kent heldere 'milestones'. Het is het voornemen van beide partijen dat verdere samenwerking zal worden ondernomen ter ondersteuning van het onderzoek. Voor verdere samenwerking ter ondersteuning van, maar niet direct verbonden aan, het onderzoek in kwestie, zal de sponsor aparte fondsen aanwenden.

Beoordeling CGR: De CGR oordeelt dat de sponsorovereenkomst in overeenstemming is met de Gedragscode. Het register draagt bij aan kwaliteitsverbetering van de zorg en wetenschap. De overeenkomst meldt expliciet dat de sponsoring geen invloed kan en mag hebben op de onafhankelijkheid van het academische ziekenhuis met betrekking tot de opzet, inhoud, en werking van het onderzoek. Bedrijven mogen bijvoorbeeld geen zitting nemen in een stuurgroep van het project en ook niet in andere besluitvormingscommissies van het ziekenhuis; zij worden namelijk gezien als stakeholders. Verder zal de sponsor zeker stellen dat het sponsoringsbedrag een marktconform bedrag is en voldoet aan wettelijke standaarden. De overeenkomst legt vast dat beide partijen zich zullen gedragen in lijn met de CGR en de verplichtingen rondom het Transparantieregister Zorg en dat de relatie in kwestie daarin vermeld zal worden.

>> lees verder

7. Zorginstelling ontvangt sponsoring van een geneesmiddelenbedrijf voor innovatieve machine

In het Transparantieregister Zorg is een relatie vermeld uit 2019 op naam van een zorginstelling met het kenmerk 'sponsoring project' en een bedrag van [€ 100.000 - € 150.000]. Uit de onderliggende stukken blijkt het te gaan om de sponsoring door een geneesmiddelenbedrijf ten behoeve van de opzet en uitvoering van het project, namelijk de aanschaf van een innovatieve machine, ter verbetering van zorg aan een specifieke groep patiënten en de verbetering van de medische wetenschap. Door de innovatieve kenmerken van de machine behoort deze niet tot de reguliere zorg die vanuit het basispakket wordt gefinancierd. Als tegenprestatie voor de sponsoring, zal de begunstigde eens per half jaar verslag doen van het verloop van het project.

Beoordeling CGR: De CGR oordeelt dat de sponsorovereenkomst in overeenstemming is met de Gedragscode. De overeenkomst stelt vast dat beide partijen de Gedragscode onderschrijven. Ook zal volgens de overeenkomst de financiële bijdrage van de sponsor niet leiden tot zeggenschap in het project door de sponsor en zal de sponsor de opzet en uitvoering van het project niet beïnvloeden. De overeenkomst noemt expliciet de toepassing van de Gedragscode op de financiële relatie en de openbaarmaking daarvan in het Transparantieregister Zorg. Ook zijn eventuele beroepsbeoefenaren die betrokken zijn bij het project op geen enkele wijze gebonden aan de geneesmiddelen van het geneesmiddelenbedrijf. De overeenkomst specificeert duidelijk waar het geld precies naartoe gaat, het doel van de samenwerking en de toegevoegde waarde daarvan aan de hand van drie CGR criteria voor de sponsoring van een project.

Sponsoring van patiëntenorganisaties

Het ondersteunen van patiëntenorganisaties is nader geregeld in artikel 6.6.2 van de Gedragscode. Ondersteuning is toegestaan onder de voorwaarden dat de onafhankelijkheid van de patiëntenorganisatie wordt gewaarborgd. Verder gelden dezelfde criteria als voor de sponsoring van zorginstellingen.

8. Geneesmiddelenbedrijf sponsort website, tijdschrift en brochure van patiëntenorganisatie

In het Transparantieregister Zorg staat een relatie uit 2019 tussen een geneesmiddelenbedrijf en een patiëntenorganisatie met als kenmerk 'sponsoring project' voor een bedrag van [€10.000 – €15.000]. Uit de onderliggende overeenkomst blijkt dat de samenwerking drie projecten beslaat. Allereerst sponsort het geneesmiddelenbedrijf de verdere ontwikkeling van de website van de patiëntenorganisatie, waarbij de inhoud van twee specifieke pagina's op de website aangaande een bepaalde aandoening verder zal worden uitgewerkt. Hierbij financiert het geneesmiddelenbedrijf de ontwikkeling en wordt de daadwerkelijke ontwikkeling verzorgd door de patiëntenorganisatie. Ten tweede, plaatst het geneesmiddelenbedrijf tegen een vergoeding aan de patiëntenorganisatie vier advertenties in het tijdschrift van de patiëntenorganisatie. Ten derde sponsort het geneesmiddelenbedrijf de ontwikkeling van een brochure voor huisartsen en patiënten. De patiëntenorganisatie is volledig verantwoordelijk voor de inhoud.

Beoordeling CGR: De overeenkomst is in overeenstemming met de Gedragscode. Het betreft sponsoring van concrete projecten, waarbij de onafhankelijkheid van beide partijen contractueel is vastgelegd. De overeenkomst bepaalt dat de Gedragscode van toepassing zal zijn op de sponsoring en bevat een bepaling over de vermelding van de relatie in het Transparantieregister Zorg. De overeenkomst stelt dat de patiëntenorganisatie bij elke vorm van sponsoring kenbaar dient te maken dat het geneesmiddelenbedrijf optreedt als sponsor van deze projecten. Jaarlijks maakt de patiëntenorganisatie op haar website kenbaar welke sponsorovereenkomsten zijn overeengekomen en met welke partijen. In het kader hiervan wordt de onderhavige sponsorovereenkomst ook op de website gemeld.

9. Patiëntenorganisatie werkt samen met een geneesmiddelenbedrijf aan een zorgverbeteringstraject

In het Transparantieregister Zorg is een relatie uit 2019 opgenomen op naam van een patiëntenorganisatie met als kenmerk 'sponsoring project' met een bedrag van [€ 5.000 - € 10.000]. De onderliggende stukken laten zien dat het gaat om een sponsorovereenkomst waarbij het geneesmiddelenbedrijf verschillende vormen van ondersteuning biedt voor zorgverbeteringstrajecten die gericht zijn op het vergroten van het bewustzijn en verbetering van de zorg

>> lees verder

met betrekking tot de specifieke aandoeningen waarvoor de patiëntenorganisatie is opgericht. Hiervoor voert de patiëntenorganisatie een onderzoek uit onder haar leden en ondersteunt het geneesmiddelenbedrijf dit onderzoek door het ter beschikking stellen van financiële middelen en expertise. Het onderzoek vindt plaats in de vorm van een vragenlijst over de beleving van een bepaalde ziekte, waarbij geen productinhoudelijke vragen worden gesteld. Als tegenprestatie voor de sponsoring deelt de patiëntenorganisatie de uitkomsten van het onderzoek met het geneesmiddelenbedrijf. De overeenkomst stelt vast dat resultaten die gezamenlijk zijn gegenereerd, ook gezamenlijk eigendom van het samenwerkingsverband zullen zijn. Daarnaast zullen wetenschappelijke publicaties in goed overleg plaats vinden.

Beoordeling CGR: De onderliggende overeenkomst van de samenwerking stelt expliciet dat samenwerking in lijn dient te zijn met de Gedragscode, waaronder dat de relatie gemeld zal worden aan het Transparantieregister Zorg en dat de ondersteuning (sponsoring) niet mag leiden tot beïnvloeding van besluiten die de patiëntenorganisatie maakt over het gebruik van geneesmiddelen. De inhoud van het onderzoek strookt met doelen van de Gedragscode wat betreft samenwerkingen met patiëntenorganisaties, namelijk dat deze leiden tot een verbeterde behandeling. Het geneesmiddelenbedrijf ondersteunt maar heeft geen invloed op de inhoud van het project, de patiëntenorganisatie is daarin zelfstandig. Het geneesmiddelenbedrijf staat vermeld als partner op de website van de patiëntenorganisatie. De organisatie heeft samenwerkingen met meerdere bedrijven. Uit de opgaven aan het Transparantieregister Zorg blijkt dat de patiëntenorganisatie in 2019 meerdere financiële relaties is aangegaan met diverse geneesmiddelenbedrijven. De patiëntenorganisatie is op haar website transparant over de financiële relaties met bedrijven.

Sponsoring van samenkomsten

Voor de sponsoring van nascholingsbijeenkomsten geldt dat deze zich niet mag uitstrekken tot andere kosten dan algemene organisatiekosten en gastvrijheidskosten, waarbij de vergoeding van gastvrijheid (reis-, verblijf- en/of deelnamekosten) zich beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is voor deelname aan de samenkomst. De afspraken dienen vooraf schriftelijk te worden vastgelegd. De overeenkomst moet in ieder geval een precieze omschrijving bevatten van de gesponsorde bijeenkomst (inclusief financiële onderbouwing) en van de rechten en verplichtingen van alle betrokken partijen.

10. Internationaal samenwerkingsverband van beroepsbeoefenaren ontvangt sponsoring voor symposium tijdens internationaal congres

In het Transparantieregister Zorg is in 2019 een bijdrage gemeld van [€ 150.000 - € 200.000] met het kenmerk 'sponsoring samenkomst'. Het betreft een sponsoring van een alliantie van twee geneesmiddelenbedrijven aan een organisatie die nascholing verzorgt voor beroepsbeoefenaren op het gebied van bepaald soort aandoeningen. Uit de overeenkomst die bij het geneesmiddelenbedrijf is opgevraagd blijkt dat de overeenkomst is afgesloten door het internationale moederbedrijf, dat door de Nederlandse vestiging aan het Transparantieregister Zorg is gerapporteerd. Uit de overeenkomst volgt dat de relatie betrekking heeft op de sponsoring van een symposium dat plaats zal vinden als onderdeel van een groter, internationaal evenement buiten Nederland. De relatie is gemeld aan het Transparantieregister Zorg omdat de begunstigde – een stichting waaraan beroepsbeoefenaren zijn verbonden – is gevestigd in Nederland. De inhoud van het symposium en het internationale congres hebben een duidelijk wetenschappelijk karakter. Als tegenprestatie voor de sponsoring van deze samenkomst, zorgt de begunstigde voor de organisatie van het symposium en voor berichtgeving over het symposium op verschillende media. Ook zal de begunstigde, voor zover mogelijk, benoemen dat de sponsor heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het evenement. Ter ondersteuning heeft de sponsor hiervoor grafische elementen aangeleverd, die op alle vormen van berichtgeving weergegeven zullen worden.

Beoordeling CGR: De CGR acht de sponsorovereenkomst in overeenstemming met de Gedragscode. De overeenkomst maakt expliciet duidelijk dat de sponsoring niet het gevolg heeft dat de begunstigde gebonden is om diensten of producten van de sponsor te prefereren boven die van andere bedrijven. Ook stelt de overeenkomst, in lijn met de Gedragscode, waar het gesponsorde bedrag voor gebruikt dient te worden en wat de financiële onderbouwing is voor het precieze bedrag. De kosten van gastvrijheid ter plaatse zijn opgenomen in de begroting. Voor de gemaakte kosten is er geen reden om aan te nemen dat de bedragen opgenomen in de begroting hoger zijn

>> lees verder

dan hetgeen redelijk wordt geacht voor het geven van een symposium tijdens een groot, internationaal evenement. In de overeenkomst is opgenomen dat de lokale variant van de EFPIA HCP/HCO Disclosure Code van toepassing is en dat de relatie zo nodig openbaar zal worden gemaakt in het land waar de begunstigde is gevestigd.

Conclusie

De CGR concludeert dat de onderzochte relaties hoofdzakelijk in overeenstemming zijn met de Gedragscode. In twee gevallen was de omschrijving van de relatie onduidelijk en/of was de financiële onderbouwing onvoldoende gespecificeerd. De betrokken bedrijven hebben deze tekortkomingen achteraf kunnen verduidelijken, maar daarmee waren de overeenkomsten zelf niet in overeenstemming met de Gedragscode. De Gedragscode stelt dat de overeenkomst expliciet moet bepalen wat het onderwerp is van de overeenkomst en welke vergoeding (in tijd en honorarium) daar tegenover staat. De betrokken bedrijven zijn individueel van de bevindingen op de hoogte gesteld en hebben toegezegd de verbeterpunten die door de CGR zijn geadviseerd, over te nemen in de bedrijfsvoering.